

Национална Мрежа за Децата

Брой 93 • 21 – 27 ноември

КАК ДА ПРЕДОТВРАТИМ НАСИЛИЕТО МЕЖДУ ДЕЦА

СЪДЪРЖАНИЕ

НОВИНИ ОТ ОФИСА НА НМД

Работна среща в Прага за правата на децата

Дарителите и държавата – партньори за промяна

Годишна среща на Фондация ОАК

НОВИНИ ОТ ЧЛЕНОВЕТЕ И ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ

„Заедно за промяната“: МЗ започва заплащането на клапи за деца с хидроцефалия

Обучение за принципите и приложението на детското участие

„Светлина за щастливо детство“

Ученици изготвят първата Младежка пътна карта за развитие на България

ИНСТИТУЦИИ И ДЕЦА В БЪЛГАРИЯ

Не е ясна отговорността на институциите в новия Закон за детето

162 осиновени в чужбина

Каква е ефективността на „защитените“ училища

ПОЛИТИКИТЕ ЗА ДЕЦА В ЕВРОПА

ЕС предприема действия за борба срещу сексуалната злоупотреба с деца и детската порнография

Ролята и влиянието на независимите институции, свързани с правата на децата

Михаела Попова
social@nmd.bg

София 1202
ул. Цар Симеон №55, ет. 2
тел./факс: 02/9888207
www.nmd.bg

КАК ДА ПРЕДОТВРАТИМ НАСИЛИЕТО МЕЖДУ ДЕЦА

Последните прояви на насилие от страна на деца отново предизвикват сериозни вълнения, дискусии и опити за намиране на решения. В същото време трябва да имаме предвид, че търсенето на бързи и цялостни решения, особено в ситуации с трагични инциденти с деца крие множество рискове. Децата – извършители на насилие често предизвикват у възрастните гняв, възмущение, реактивна агресия или необходимост да се накажат, да се изолират. И понякога забравяме, че всъщност децата са станали такива

покрай всички нас. Сякаш ние – възрастните – искаме по-бързо да се освободим от усещането за отговорност и от емоционалното си объркване и да прехвърлим обвиненията от нас – на децата. Забързани в своето ежедневие забравяме, че ние – възрастните сме моделите, които формират у децата представата за доброто, ценното, значимото. Затова може би преди да се съсредоточим върху децата, трябва да се огледаме в личен и професионален план, да потърсим ресурси в себе си, да поемем заедно с децата ни в едно пътуване и изследване на граници на своя личен свят, на връзките между нас, на начините, които ни правят всички нас – успешни и щастливи хора и общности. Това пътуване изисква задължително голяма доза емоционална подкрепа, съпричастност, поставяне на ясни и справедливи граници, за да могат децата да се учат, че ако спазват тези граници, светът може стане сигурно и приятелско място. За да бъдат зрели и добри децата ни, първо ние, трябва да бъдем зрели и добри. В процеса на своето израстване децата се нуждаят от уважаващи себе си възрастни, удовлетворени от постигнатото в личен и професионален план, които могат да спазват правилата, които познават свободата на духа и разбират, че децата „обитават бъдещето“, за което ние следва да ги подготвим.

В този процес все пак трябва и да помним, че каквито и мерки да се предприемат – инциденти винаги ще има. Че засилването само на контрола и наказателните санкции никога няма да решат проблема. Ако няма мрежи от услуги за подкрепа на децата, родителите и професионалистите, ако не развиваме у децата целия спектър от социални умения, ако ежедневно и на практика не отстояваме в поведението си ценностите, за които говорим. Защото изграждането на сигурна и безопасна среда за децата ни е грижа и на всеки. Множеството нормативни документи в областта на децата, всъщност не ги правят по-неуязвими. Наличието на закони само по себе си не създава добри, работещи практики или човешки общности. Те се създават от хората и професионалистите, ако имат желание да бъдат на висотата на професионалните и личните си отговорности по отношение на децата.

Новини от офиса на НМД

• **Работна среща в Прага за правата на децата**

На 22 ноември в Прага се проведе работна среща за региона на Централна и Източна Европа, посветена на правата на децата до 3-годишна възраст. Срещата се организира от регионалния офис за Европа на Офиса на върховния комисар по правата на човека на ООН. Събитието беше открито от чешкия министър на труда и социалните въпроси, а участие взеха представители на правителствата и на граждански организации от над 15 страни от ЦИЕ. Представен бе специално изработен документ посветен на правата и институционализацията на децата до 3-годишна възраст. Обсъдени бяха нормативната уредба по темата, изследвания за ефектите от институционализацията на деца до 3 години, както и настоящата ситуация и проблемите в региона на ЦИЕ.

В рамките на срещата се организира и работа в две групи за обсъждане на възможни законодателни мерки, политики и планове за действие за установяване на семеен тип грижа за децата до 3 години и преодоляване на пречките пред реформиране на институционалната грижа. Групата, посветена на мерките на национално равнище беше модерирана от г-жа Надя Шабани. Участниците се обединиха около идеите, че за да стартират успешни реформи е необходимо първо да се развият алтернативите на институционалната грижа и услугите, подкрепящи семействата, приемните семейства и н., да има специално организирани финансови ресурси за целта, да се приеме съвременно и ефективно законодателство, универсалните услуги да са добре развити, образователната система да е готова да приеме и деца със СОП, да се организират кампании за популяризиране на реформите и по-добро разбиране за същността на новите форми на грижа, държавните структури да работят съвместно, да има специално обучени представители на съдебната система, услугите да са обезпечени със стандарти, а за семействата освен услуги да има и финансови ресурси за подкрепа. Сериозен проблем, който участниците откриха е липсата на надеждни и сравними статистически данни по проблемите на децата до 3 години и техните семейства, което възпрепятства изследванията по темата и оценките на проведените реформи.

• **Дарителите и държавата – партньори за промяна**

На 15 ноември Мария Брестничка взе участие в конференцията „Дарителите и държавата – партньори за промяна“, организирана от Български дарителски форум и Българското училище за политика „Димитър Паница“. На конференцията бяха обсъдени съществуващите практики на държавата за насърчаване на дарителството, както и необходимите промени, които да подобрят съществуващото положение. Беше засегната и темата за държавното финансиране на гражданските организации.

• На 24 и 25 ноември Георги Богданов и Мария Брестничка взеха участие в Годишната среща на Фондация ОАК. На срещата бяха представени проекти на партньори на фондацията. Важна част от срещата беше обсъждането на основните принципи на работа на ОАК и нейните партньори.

Новини от членовете и от други организации

• **„Заедно за промяната“: Министерство на здравеопазването започва заплащането на клапи за деца с хидроцефалия**

В резултат на застъпничеството на ДАЗД и Фондация Лумос, от следващата година Министерство на здравеопазването ще заплаща необходимите за лечението на децата с хидроцефалия клапи. Досега клапите, някои от които достигат до 6 000 лева, не бяха поемани от Здравната каса, тъй като са консумативи. За семействата с ограничени финанси, това означаваше, че техния единствен избор е да оставят детето си в институция. В ДМСГД обаче, много от тези деца също не получаваха необходимото лечение. Това ще се промени с ангажимента на МЗ да поема тези разходи от Фонда за лечение на деца, докато се търси по-устойчиво решение, както се разбра на конференцията, организирана от ДАЗД и Лумос. „Нека не чакаме повече. Децата с хидроцефалия и спина бифида нямат време“ призова Росица Петрова, национален представител на Лумос.

• **Обучение за принципите, стандартите и приложението на детското участие за учители, възпитатели и психолози в Плевен**

На 25 ноември 2011 г. Център за приобщаващо образование ще проведе обучение в гр. Плевен за принципите, стандартите и приложението на детското участие, предназначено за специалисти, които работят с деца /учители, възпитатели и психолози/ в рамките на проект "Безопасни общности", финансиран от фондация ОАК.

В обучението ще бъдат представени основните параметри на термина детско участие. специфичните начини за включване

на децата в проектната работа, както и чисто практически казус-сценарии с детско участие.

Детското участие е основен компонент в третата и последна година от проект "Безопасни общности", в която реципиентите на модела за бързо реагиране на насилие върху дете, а именно самите деца би трябвало да се информират по адекватен начин и да вземат активно участие в разпространение на посланието.

[ПЪРВО БЛАГОТВОРИТЕЛНО СЪБИТИЕ „СВЕТЛИНА ЗА ЩАСТЛИВО ДЕТСТВО“ НА SOS ДЕТСКИ СЕЛИЩА БЪЛГАРИЯ](#)

По повод Деня на християнското семейство (21-ви ноември) SOS Детски селища България и Националният исторически музей организираха благотворително събитие под наслов

„Светлина за щастливо детство“. То се състоя на 24 ноември 2011 г., четвъртък, в сградата на Националния исторически музей в гр. София. Патрон на инициативата е Н. Пр. Герхард Райвегер, Посланик на Австрия в България.

Средствата, събрани на първото благотворително събитие „Светлина за щастливо детство“, ще бъдат изразходвани за дейности по отглеждането и възпитанието на децата в SOS детските селища и SOS младежките домове, както и за дейности, свързани с подкрепа на семейството и превенция на изоставянето на деца в риск.

Седмото издание на „Силен старт с Пощенска банка“ кани учениците да вземат участие в социално значимия дебат за бъдещето на страната

[Ученици изготвят първата Младежка пътна карта за развитие на България](#)

Началото на седмото издание на програмата за подкрепа на средното образование „Силен старт с Пощенска банка“ беше даден на специална пресконференция в присъствието на

заместник-министъра на образованието, младежта и науката г-жа Милена Дамянова.

През 2011 г. инициативата приканва учениците да вземат участие в дебата за бъдещето на България, като изразят мнението си по актуални социални проблеми чрез есе на тема „Моят силен старт за България започва с...“.

Целта на инициативата е да бъдат открити двайсетте най-важни неща, които трябва да се случат в страната ни, за да стане тя по-привлекателна за младото поколение. Инициативата ще приключи със създаването на първата Младежка пътна карта за развитие на България, която ще съдържа предложения за силен старт за страната, обобщени в 20 стъпки, и ще бъде връчена на представители на управленската власт. Журито, което ще оцени и избере най-добрите работи на учениците, включва представители на партньорските организации, както и на медиите.

Институциите и децата в България

[Не е ясна отговорността на институциите в новия Закон за детето](#)

На 24 ноември 2011 в София се състоя пресконференция за обобщение на приключилото национално обсъждане на проекта от МТСП за нов Закон за детето. Обсъждането беше организирано от Национална мрежа за децата. В него взеха участие 200 участници от 17 области, които се включиха в 4 срещи в страната.

В новия Закон за детето по-ясно трябва да се дефинира отговорността, която носят институциите за изпълнението на поетите към децата и семействата ангажименти. Това е една от основните препоръки на участниците.

Предложеният текст на закон не дава отговор на въпроса кой е отговорен за създаването на политиката за децата у нас.

[162 осиновени в чужбина](#)

162 са децата, намерили дом в чужбина от началото на тази година, сочат данните на правосъдното министерство. Подобно на националните осиновявания и тук се забелязва

увеличение спрямо предходните години, коментира зам.-министърът на правосъдието Даниела Машева, чиито ресор са международните осиновявания. Отпушването на процедурите се дължи на поправка в Семейния кодекс, според която ако дете не бъде потърсено 6 месеца от биологичните си родители, попада в регистъра за осиновяване. 4* от децата, заминали навън, са със здравословни проблеми и са над 7-годишна възраст.

[Каква е ефективността на „защитените“ училища](#)

Създаването на средищните училища и определянето на статута „защитено“ училище безспорно са опити в образователната система да се създадат условия за достъп

на всяко дете до училищно обучение. По правило „защитените“ училища се намират в отдалечени и труднодостъпни населени места. Някои проучвания показаха, че наистина по-малките селски училища са по-пригодни да посрещат потребностите на децата от 1. до 4. клас, а в много случаи това се отнася и за учениците до 7. клас. В същото време е важно да има достатъчно механизми за финансиране, които да позволяват на малките „защитени“ училища да предоставят условия за учене и за развитие на децата съизмерими с тези, предоставяни от големите училища.

Политиките за деца в Европа

- [ЕС предприема действия за борба срещу сексуалната злоупотреба с деца и детската порнография](#)

Съветът прие директива, насочена към борбата със сексуалната злоупотреба и експлоатация на деца, както и с детска порнография (PE-CONS 51/11). Директивата ще включва осъждането на около двадесет подобни престъпления, определяйки в същото време тежки наказания.

Новите правила, които трябва да бъдат транспонирани в националното законодателство в рамките на две години, включват разпоредби, които да се борят срещу онлайн детска порнография и секс-туризма. Те също имат за цел да предотвратят ситуация, в която вече осъдени педофили се преместват в друга държава-членка на ЕС и упражняват професионална дейност, включваща редовен контакт с деца. И накрая, директивата въвежда мерки, които да защитават децата, жертви на сексуална злоупотреба, по време на разследвания и съдебни производства.

Директивата налага наказание върху следните престъпления на територията на ЕС и определя по-ниски прагове за техните максимални санкции, в сравнение с предишни правила от 2004 г.:

- сексуална злоупотреба с деца;
- сексуална експлоатация на деца;
- детска порнография;
- склоняването на деца за сексуални цели в интернет

- [Ролята и влиянието на независимите институции, свързани с правата на деца във Великобритания и Европа](#)

Вестник, тематично посветен на социалните грижи и семейното право, публикува статията "Ролята и влиянието на независимите институции, свързани с правата на децата, във Великобритания и Европа" от Найджъл Томас.

В статията се отбелязва, че ръстът на независими институции по правата на децата (обикновено известни като комисарите и омбудсманите на деца) е изключително драматичен през последните години, особено що се отнася до Британските острови и в Европа в по-общ план. Тази статия разглежда някои от ключовите характеристики на тези институции, както и някои от основните разлики между тях. Насочена е по-специално на два въпроса:

- независимост, в смисъл на независимост от правителството
- независимост от основните правозащитни институции

Повече информация можете да намерите [ТУК](#)

Децата и семействата в мелиите

- [Всяко осмо дете у нас е жертва на сексуално насилие](#)

В 85% от случаите посегателствата са от близки на пострадалите

Всяко осмо дете в България е жертва на сексуално насилие, а повечето случаи остават неразкрити или без присъди, сочат данни на социалните служби и МВР. Тревожната констатация огласи вчера д-р Нели Петрова от Института по социални дейности и практики при официалния старт на проекта „Престъпни ласки“.

- [1000 изоставени бебета за 6 месеца](#)

Само за първите 6 месеца на годината близо 1000 бебета са били изоставени. Това сочи статистиката на Агенцията за закрила на детето.

От януари до края на юни в дом „Майка и дете“ са настанени 961 пеленачета. Половината от тях са били изоставени още в родилното. Макар бройката да е фрапираща от агенцията отбелязва, че все пак има леко намаление в сравнение с миналата година.

- [15 български общини се включват в инициатива за Конвенцията за правата на детето](#)

От днес 15 български общини се присъединяват към инициативите по прилагането на Конвенцията за правата на детето. На специална церемония УНИЦЕФ – България отличи Шумен, Павел Баня и Тунджа за присъединяването им към общините приятели на детето.

Възможности за финансиране

- Институт „Отворено общество“ и неговите регионални партньори в мрежата „Платформа за създаване на проекти“ имат действаща програма за безвъзмездно предоставяне на консултации за интеграционни проекти по оперативните програми: за повече информация – можете да посетите: <http://pgf.osi.bg/pgf.php>, където е наличен и електронен формуляр за подаване на заявки.

- [BG051PO001-4.1.05 “Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства”](#)

Краен срок: Текущ в срока на действие на схемата

Операцията е на обща стойност 6 000 000 лева. За тези средства могат да кандидатстват общини, училища, детски градини, висши училища и организации с нестопанска цел.

- [Процедура за набиране на проектни предложения по Национална програма за младежта 2011 – 2015](#)

Краен срок: 25 ноември 2011 г.